

NAPI HIREK.

— **A spanyol királyról.** Egy francia politikus meghitt baráti társaságban ezt mesélte:

— Nagyon régen történt ez. Akkor épp miniszter voltam. Hogy milyen miniszter? Már nem is emlékszem. Hiszen sok minisztérium tagja voltam, ötször, hatszor is ültem a bársonyszéken, úgyhogy a pályám egyes mozzanatai ködbeborulnak. Elég az hozzá, miniszter voltam.

— Abban az időben Pauban tartózkodtam. Pár napot töltöttem ott a spanyol király. A kormány hivatalosan fogadta. Ófelsége kedves, udvarias fiatalember volt, nyiltarcu, élénk szemű. Minden iránt érdeklődött. Komolyan készült nehéz mesterségére: az uralkodásra.

A fogadó-bizottság több ünnepélyt rendezett tiszteletére s több kirándulást is. Elvittük természetesen abba a kastélyba is, amely telistele van IV. Henrik királyunk dícsősége emlékével. Végigvezettem őt a különböző termekben. Megmutattam a pompás falszőnyeget, a nevezetes bölcsőt, melyben a királyt rengették.

Amikor vége lett ennek a látogatásnak s a királlyal együtt a diszhintóba szálltam, ezt kérdezte tőlem:

— Mondja, miniszter ur, de őszintén mondja meg, igaz az, hogy a jó IV. Henriket meggyilkolták?

Dermedten hallgattam ezt a kérdését. Tüstént megértettem, hogy a fiatal király előtt eltitkolták kartársának szörnyű végét, hogy ne vegyék el kedvét az uralkodás mesterségétől. Eleinte nem tudtam mit válaszolni. Nem volt szívem elkedvetleníteni ezt a sugárzó, rózsás gyermeket. Végül ezt feleltem:

— Ó, Felső. Ha ez így volna, Felső bizonnyára tudná is...

— **Cimadományozás.** A kormányzó Kohányi Mártonnak, a Bácsalmási Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatójának a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági tanácsosi címet adományozta.

— **Miniszteri elismerés.** A földművelésügyi miniszter *Ihász László* ág. h. ev. lelkésznek, *Szilyágyi Lajos* ág. h. ev. kántortanítónak és *Egyházy Bálint* községi bírónak, kisbábóti lakosoknak a községet februárban süjtött árvíz alkalmából kilakoltatási és mentési munkálatok körül kifejtett buzgó és eredményes működésükért elismerését fejezte ki.

— **A hercegprímás felszentelte a dorogi bányászok templomát.** Az esztergomi Dorog községi bányatelepen élő 4000 munkásnak régi vágya teljesült, amikor vasárnap a bibornok-hercegprímás felszentelte új templomukat, amelyet a vallásalap és a Salgótarjáni Közsébbányai Rt. támogatásával a hívek önmegadózatásából összegyűlt pénzből építettek. Vasárnap kora reggeli órákban érkezett dr. *Serédi Jusztinián* bibornok-hercegprímás udvari papjai kíséretében Esztergomból a templomszentelés színhelyére. A község és a bányatelep fellebörgözött házakkal és diadalkapuvál fogadta az egyházfejedelmet, akit érkezésekor dr. *Reimann Ernő* ügyvezető igazgató, *Schmidt Sándor* bányaiügyi főtanácsos és a bányász-zene-karral kivonult óriási lelkes tömeg fogadott. Megérkezése után hozzáfogott a hercegprímás a templom felszentelésének szertartásához. Fél 12 óra volt, amikor befejeződött a szertartás, bebocsátották a templomba a híveket és a hercegprímás az első ünnepélyes nagymisét pontifikálta az új templomban. Fél 1 órakor volt vége a misének és ekkor a szószékre lépett a hercegprímás, hogy szentbeszédben szóljon a hallgatóságához. Az egyházfejedelem köszönetet mondott a vallásalap bőkezűségéért, a bányászok támogatásáért s megdicsérte a bányászok áldozatkészségét, amely ezt a hatalmas istenházat létrehozta. A szoltárossal jelentette ki, hogy ezt a hajlékot szentség illeti meg, mert a mai naptól kezdve az élő Isten lakik e házban az Oltárszentségben, innen száll fel a hívek imája Isten trónja elé, itt tanulják meg a hívek a hit és erkölcs igazságait, ehelyütt szolgáltatják ki a hívek lelkének üdvösségére a szentségeket, hogy részesei legyenek a kegyelemnek. Ez a templom a hívekért van, hogy figyelmeztesse őket arra az igazságra, hogy minden ember teste a Szentsélek temploma, mely arra van hivatva, hogy a kegyelem által maga az Isten lakozzék benne. Beszűljétek meg azért emberi méltóságokat — mondotta az egyházfejedelem — és őrizték meg keresztény katolikus hitüket. A szentbeszéd után a pápai himnusz, majd a magyar Himnusz hangzott el az új templomban, amelyet a hercegprímás áldást osztva hagyott el.

— **Megint felfedeztek egy rák okozót.** Dr. Ernst Fraenkel berlini tanár közli a *Medizinische Welt* legújabb számában, hogy a *Charité* rákkutató intézetében nyomára jöttek a rák valószínűleg igazi okozójának. Amint az újabb kutatások szerint várható volt, nem baktériumról van szó, hanem valamely izgató vegyi termékről. Bizonyos festékek behatására a rákos daganatokból olyan anyagot nyerték, amelynek befecskendezése rövid idő múlva teljes biztonsággal hasonló természetű daganatot idézett elő. Igaz, hogy ez idő szerint csak tyukokra és egerekre vonatkozik, de ezeknél hat éven át folytatott kísérletek eredményeként sikerült most a rákkeltő anyagot teljesen különválasztani és tanulmányozni. Fraenkel tanár meggyőződése szerint a rák baktériumos elmélete ezzel véglegesen megdőlt és új korszak nyílik a rákkutatás és gyógyítás mezején. Reményleni kell, hogy ezeket a várakozásokat ne érje most is csalódás, mint eddig még kivétel nélkül minden rák okozó fölfedezésénél. Dr. R. I.

— **Egy francia gőzös segítséget kér.** Marseille-ből jelentik: A marseillei rádióállomás hétfőn hajnalban a *Garonne* francia gőzös vészjeleit fogta fel. A gőzös az Atlanti-óceánon, a nyílt tengeren viharok között elcsúszott és sürgős segítséget kér.

— **Kazinczy-ünnepség a Múzeum-kertben.** Vasárnap volt századik évfordulója Kazinczy Ferenc halálának. Ezt az évfordulót ez év folyamán még országsszerte méltó keretekben fogják ünnepelni irodalmi és művészeti testületeink. Azt, hogy a Kazinczy-emlékünnep országos jellegűt öltön, a „Magyar Irodalmi és Művészeti Szövetség” tüzte ki céljával és ennek a mozgalomnak eredménye volt a vasárnapi ünnepség is a Nemzeti Múzeum kertjében álló Kazinczy-mellszobor előtt. Az ünnepséget *Liber Endre* alpolgármester nyitotta meg lelkes beszéddel, melyben utalt Kazinczy áldozatos munkájára, nyelvújító küzdelmeire, melynek nyomán dus magyar szellemi termésünk dicseri őt az irodalomban. Ezután letette a szekerfőváros koszorúját a talapzatra. Koszorút helyeztek még el a közoktatásügyi minisztérium és a Nemzeti Múzeum nevében *Csiki Ernő*, a Magyar Tud. Akadémia nevében *Szinyey József*, a Kazinczy-család nevében *Kazinczy Gábor* kuriai bíró, a Szépművészeti Múzeum nevében *Felvinczi Takács Zoltán*, a Nemzeti Színház nevében *Gál Gyula* és a Magyar Irodalmi és Művészeti Szövetség nevében *Reza Dezső*.

— **Lipót Szalvátor főherceg állapota.** Bécsi jelentés szerint *Lipót Szalvátor* főherceg állapotában — a főhercegen néhány nappal ezelőtt súlyos hasoperációt hajtottak végre — egyelőre még nem állt be javulás. A gyomor- és bélműködés még nem állt helyre. A beteg állapota betegségének súlyosságához képest kielégítő.

— **A kecskeméti KIE-konferencia utolsó napja.** A Keresztény Ifjúsági Egyesület vasárnap tartotta záróünnepélyét. Kecskeméten. Dél előtt a református templomban *Kapó Béla* evangélikus püspök prédikált, míg az evangélikus templomban *Antal Géza* református püspök látta el a szolgálatot. A Kossuth-szobor előtt megtartott népgyűlésen a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglaltak állást. *Fáy István* főispán megnyitójában üdvözölte az isteni törvények teljesítésének útján elindult magyar ifjúságot s arra kérte, hogy az amerikai és angol divatok: jazz, talkie és weekend mellett gondoljon az angol-szász ideálokra: a vallásos érzületre, a vasárnap megszentelésére és a munka nemes kultúrára. *Kapó Béla* püspök azt hangsúlyozta, hogy a pihenés jogának mint kötelességnek kell állani a társadalom előtt. A vasárnap megszentelése nemcsak az egyén boldogulását, hanem a nemzet jövőjét is szolgálja. Munkás hite csak annak a nemzetnek lehet, amely a vasárnap tiszta lelkével táplálkozik. A gyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, amely a teljes vasárnapi munkaszünet haladéktalan törvénybeiktatását követeli.

— **Összeütközött két gépkocsi.** Farkas György budapesti nőidvaterkeskedő és a felesége vasárnap autón kirándult *Dubányi Lajos* kereskedővel és annak nejevel. Martonvásár közelében egy szembe jövő gépkocsi, amelynek férje és kormánya elromlott — nekiszaladt autójuknak, amely felborult és utasai az országútra zuhantak. *Farkas György* súlyosan megsérült, férje kisebb zúzódást szenvedett, *Dubányi*eknek pedig semmi bajuk nem történt. *Farkas*én, — akit az Új Szent János-kórházba vittek — műtétet hajtottak végre. *Állapota súlyos*.

— **A jugoszlávai nemzetközi sakkverseny.** Belgrádból jelentik: Bledben a nemzetközi sakkversenyt első napján az eredmény a következő: *Pirz* győz *Niemzovic*s, *Aljechin* *Stolz*, *Maróczy* *Tartakover* és *Asztalos* *Khastan* ellen. *A Spielmann-Kosztics*-parti remis, a *Colle-Flohr* és a *Widmar-Bogoljubov*-játszmák függőben maradtak. A sakkverseny második fordulójának eredményei: a *Maróczy-Asztalos*-játszma 18 lépés után remivel végződött. *Bogoljubov* 34 lépéssel legyőzte *Collet*-t. *Vidmar-Cashdan*-játszma eldöntetlenül végződött. *Spielmann* legyőzte *Pirz* jugoszláv mestert. A forduló legérdekesebb játszmájában kemény küzdelem után *Tartakover* kénytelen volt *Aljechin* világ bajnokkal szemben a játszmát feladni. A *Kosztics-Stolz*- és a *Niemzovic-Flohr*-játszmák félbeszakadtak. Kedden a függő játszmákat fejezik be.

— **Halálos közlekedési szerencsétlenségek.** *Hauerbusch Rezső* soffőr oldalkocsis motorkerékpárján a hétfőre virradó hajnalon Budapestről Kispeszt felé haladt. A hátsó nyergeren *Nagy Gyula* tisztviselő, az oldalkocsiban pedig *Légrádi Ilona* varrónő ült. A motorkerékpár a *Mária Valéria*-telep közelében összeütközött egy tejeskocsival. Mind a két jármű felborult és a motorkerékpár utasai az úttestre zuhantak. *Nagy Gyula* fejét a kilométerjelző kőnek esett és széttroncsolt koponyával, holtan került el. *Légrádi Ilona* agyrázódást és belső sérüléseket szenvedett. A főkapitányságról rendőri bizottság ment ki a halálos összeütközés színhelyére és fény-szóró mellett dolgozott, csakhamar megérkezett a hullaszállító gépkocsi is. Míg a bizottság tagjai, dr. *Lehotay Barna* és *Juhász József* rendőrtisztviselők, valamint dr. *Temesváry György* rendőrorvos a helyszíni szemlét végezték, Kispeszt felől arra rohogott egy gépkocsi, amelyet *Netz Pál* fűszerkereskedő vezetett. A gépkocsi nekiszaladt a hullaszállító autónak, amely a taszítástól elindult, átgázolt az ott fekvő holttesten és majdnem elütötte a rendőri bizottság tagjait is. *Nagy Gyula* holttestét a bonctani intézetbe szállították. *Légrádi Ilonát* pedig a Szent István-kórházba vitték. Az eljárás megindult a gépkocsi vezetői ellen. — Hétfőn délután újabb halálos közlekedési szerencsétlenség játszódott le. *Csepelen Kaszoviczky Mária* 14 éves polgári iskolai tanuló, aki édesapjával és édesanyjával sétált, elütötte a *Shell Kőolajfinomító Rt.* egyik teherautója. A gázolás színhelyén drámai jelenetek játszódtak le. A mentők a csepeli *Weiss Manfréd*-kórházba szállították a súlyosan összeroncsolt fiatal leányt, aki a kórházban rövidesen meghalt. *Kaszoviczky Mária* egy munkás házaspárnak egyetlen gyermeke volt. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Földrengés.** Moszkvából jelentik: A pulkowi földrengéstani intézet készülékei nagykiterjedésű földrengést jeleztek, amelynek fészke a Pamír fennsík területén van. További részletek még hiányoznak.

— **Hogyan halt meg Rakovszky István?** Jelemtette a *Pesti Hirlap*, hogy *Rakovszky István*, a régi Magyarország politikai életének egyik legérdekesebb alakja, 73 éves korában meghalt nagyszelmeci birtokán. *Rakovszky István* régi cukorbaja kinozta, betegségével azonban nem sokat törődött. Hozzátartozói rábeszélésére végül mégis elhatározta, hogy Budapestre jön egyik szanatóriumba, hogy kezeltesse magát. Az elutazás szombatán délelőtt 11 órára volt kitűzve. Az öregur elbucszott leányától, majd érzékeny bucsút vett az egész személyzettől. A kastély előtt ott állott a hatalmas turautó, amelybe *Rakovszky István* beszállt. Elindulás előtt még egyszer intett kezével, majd mikor a soffőr el akarta indítani az autót, rászólt, hogy várjon még egy percig. *Rakovszky István* ismét kiszállt az autóból, megcsókolta leányát és könnyezve átölelte minden alkalmasítottját. E megindító jelenet után ismét autóba szállt és a soffőr már épen indítani akarta az autót, amikor *Rakovszky* feje hirtelen oldalra hanyatlott, arca elcsúszott és a következő pillanatban már halott volt. *Szívvelhűdés ölte meg*. Nagyszelmec mellett, *Kút* községben temették el hétfőn délelőtt. — *Rakovszky István* régi politikai barátai és küzdelmeinek társai elhatározták, hogy az elhunyt kiváló politikai lelkiüdvéért rekviem mondatnak és ennek elvégzésére dr. *Ernst Sárdor* közoktatásügyi miniszter, apostoli protonotáriust kértek fel. A rekviem szerdán reggel 9 órakor lesz az Egyetemi templomban.

— **Turisták halálos szerencsétlensége.** Stockholm-ból jelentik: Dél-Svédországban Karseforsban, a villamos művek duzzasztótelepén vasárnap egy turista két hölgy kíséretében a már huzamosabb ideje száraz és használaton kívül helyezett vízi medencébe ment, hogy fényképezzen. Eddig ismeretlen okokból a duzzasztómű zsilipjeit megnyitották. Mindhárman a hirtelen bezuduló vízbe fulladtak.

— **Megnyílt a lillafüredi Szent István cseppkőbarlang.** Miskolci tudósítónk jelenti, hogy Szent István napján Lillafüreden megnyílt a „Szent István-cseppkőbarlang”. A barlang tulajdonképpen 1913-ban fedezték fel, a feltárási munkálatok azonban az akkori viszonyok miatt csak nehezen haladtak előre. Csak most, pár héttel ezelőtt, sikerült a barlangot a fölösleges terhektől megszabadítani, ami nagy munkába került. A munkálatokat *Révay Ferenc* főmérnök vezette. A feltárt üregek felséges látványt nyújtanak és minden bizonnyal sok látogatója lesz majd a lillafüredi cseppkőbarlangnak.

— **Vasutasok gyűlései.** A Magyar Vasutasok Országos Szövetségének nyugdíjas szakcsoportja augusztus 22-én gyűlést tartott. A gyűlésen a vasúti nyugdíjasok megbízottai tiltakoztak a tervbe vett újabb illetménycsökkentés ellen és utasították a vezetőséget, hogy ezen újabb sérelem ellen az illetékes tényezőknél a leghatározottabban tiltakozzék és ezen tiltakozást a 33-as bizottság tagjaival is közölje. A kormány által tervbe vett új nyugdíjtervezésre vonatkozólag a gyűlés azt a határozatot hozta, hogy az államvasúti nyugdíjasok különleges helyzetének kidomborítása érdekében permanens bizottság alakítsák, amely az államvasúti nyugdíjasok szerzett jogainak megvédése érdekében erélyesen lépjen közbe. A csoport vezetőségét pedig utasította, hogy a készülő törvényjavaslatot állandóan kísérje figyelemmel és az ezentúl havonta tartandó választmányi üléseken a szerzett tapasztalatokról a tagokat tájékoztassa.

— **A Magyar Vasutasok Országos Szövetségében** tömörült segédtsízi és altízi szakcsoportok elnökségei vasárnap népes értekezletet tartottak, amelyen a kormány takarékosági intézkedéseit tárgyalták. *Györke János* szövetségi titkár elnöki megnyitójában kifejtette, hogy a segédtsízi és altízi kart 1925-ben már 10 százalékos csökkentés érte illetményeikre s értesítésükkel folytatott és az újabb fizetésredukcióval husz százalékos áldozatot hoznának a magasabb illetménnyel bírók 10 százalékos áldozatával szemben. Végül emlékirat-tervezetet mutatott be, amit az illetékes tényezőknél javasolt megküldeni. *Dominik Károly*, *Ivankovits József*, *Králl Ferenc*, *Ferenczy Sándor*, *Maison László*, *Várkony Antal*, *Erdősi János*, *Ekker József*, *Pintér Sándor* és *Szabó Imre* hozzászólása után a gyűlés elfogadta az emlékiratot s elhatározta, hogy hattagu bizottság fogja azt az illetékes tényezőkhöz eljuttatni.

— **A nyugállományú és szolgálaton kívüli tisztek egyenruhaviselését szabályozták.** A honvédelmi miniszter által legújabb kibocsátott szolgálati szabályzat meghatározza, hogy a nyugállományú és szolgálaton kívüli viszonybeli tisztek milyen alkalmakkor viselhetnek egyenruhát. Az új szolgálati szabályzat intézkedése értelmében ezután a nyugállományú, a szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztek és hasonállásuk, polgári kereseti foglalkozásuknál, vagy ezzel kapcsolatos tevékenységük, nemkülönben politikai jogaik gyakorlása közben, továbbá politikai színezetű — akár nyilvános, akár zártkörű — gyűlekezeten, valamint bármilyen tüntetésben való részvételük vagy jelenlétük alkalmával az egyenruhát nem viselhetik, — kivéve a felsőház tagjait, akik egyenruhában jelenhetnek meg a felsőház ülésein. Olyan szolgálaton kívüli tisztek, akik egyúttal tényleges állományú tisztviselők is, szolgálatban és szolgálatlalt kapcsolatos alkalmakkor a szolgálaton kívüli tiszti minőségükben nekik megszabott egyenruhát és rendfokozati jelvényeket nem viselhetik. Egyébként mindazok a rangosztályba sorolt nem tényleges honvéd hadiutasok, akik hivatásos tisztek vagy hasonállásuk nem voltak, de emléklappal vannak ellátva, az egyenruhát csak olyan ünnepies vagy egyéb alkalommal viselhetik, amikor a tiszti stb. egyenruhának, mint katonai és társadalmi kitüntetésnek, illő helye van, vagy ha katonai bünvádi ügyben védőként jelennek meg. Az egyenruhához az oldalgyertyát is viselni kell. Külföldön csak polgári ruhát lehet viselni. Egyenruhát csak azoknak a tiszteknek és hasonállásuknak kell viselni, akik erre a honvédelmi miniszter esetenként megadott engedélyre vagy érvényben levő különleges rendelkezésű feljogosítással.